

DIREKTIV I ETABLERING AV GEOGÖMMA
INOM RÄDDNINGSVÄSENDET

Säkerhetsinformation med hjälp av Geocaching



Nylands Räddningsförbund

2016

Aulis Partanen

Spridning av säkerhetsinformation med hjälp av Geocaching

Innehållsförteckning

Vad är Geocaching (uttalas geocashing)	3
Alberga FBK:s testbehållare.....	3
Intresse finns	3
Planering av gömma innehållande säkerhetsinformation	4
Målsättning.....	4
Underhållsansvar.....	4
Upptäckbarhet.....	4
Behållarens storlek	5
Behållarens innehåll	5
Svårighetsgrad (Difficulty)	5
Terrängutmaning) (Terrain).....	5
Upptäckbarhet på vintern	5
Placering	5
Kamouflering (CAMO).....	6
Beskrivning av gömman.....	7
Hur komma igång med att grunda en gömma?	7
Säkerhetsmeddelande.....	8
Uppföljning och mätning av effektivitet.....	8
Geo ordlista	8
Exempel på uppgifter	12

Översättning: FSB – Finlands Svenska Brand- & Räddningsförbund

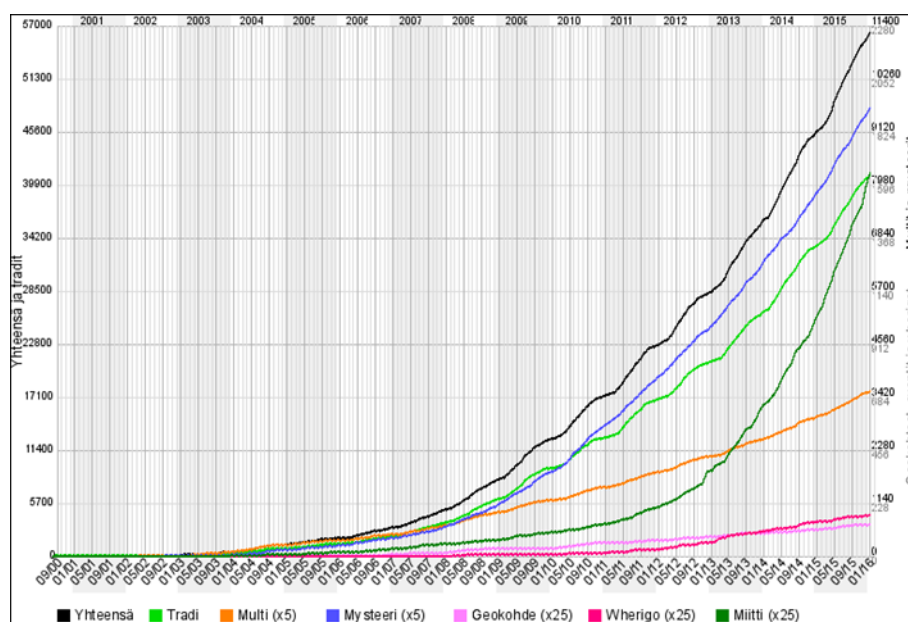
Bilaga: Beskrivning över Alberga FBK:s gömma

Säkerhetsinformation med hjälp av Geocaching

Vad är Geocaching (uttalas geocashing)

Geocaching är en global hobby, en variant av skattjakt utomhus som baserar sig på satellitnavigation. Där utövarna söker gömmor så kallade cacher vars koordinater är utlagda på internet. Dessa gömmor utplaceras av andra deltagare. Det finns omkring 3 000 000 aktiva gömmor och 6 000 000 geocaching entusiaster runtom i världen. I Finland finns det omkring 60 000 gömmor och omkring 80 000 aktiva utövare. Antalet utövare stiger hela tiden.

Utvecklingen av antalet geo gömmor i Finland



Alberga FBK:s testbehållare

Den första geogömmor inom räddningsväsendet innehållande säkerhetsinformation gjordes av Alberga FBK i Esbo (Leppävaara VPK 20.2.2012). Efter de första erfarenheterna gjordes sex nya geo gömmor innehållande säkerhetsinformation.

Efter Alberga FBK:s erfarenheter har det framkommit att det finns potential att genomföra detta projekt. Under de tre första åren hade gömmor 914 besökare. Av besökarna exponerades 70 – 80 % bevisligen av säkerhetsinformationen som placerats i gömmor. Det här betyder att Geocaching är ett effektivt sätt att sprida säkerhetsinformation utan större arbetsinsatser efter att man grundat gömmor.

Intresse finns

Förutom Västra Nylands räddningsverk har åtminstone Egentliga Finlands och Mellersta Finlands räddningsverk påbörjat sprida säkerhetsinformation med hjälp av Geocaching, genom att skaffa behållare samt påbörjat träna upp avtalsbrandkårer i hur man kommer igång med geocaching. Även på de ordinarie brandstationerna har grundats gömmor.

Planering av gömma innehållande säkerhetsinformation

Målsättning

Det huvudsakliga syftet med brandkårgömman är inte själva gömman. Syftet är att få så många letare som möjligt att komma till platsen, hitta gömman och hoppeligen ha nytta av den säkerhetsinformation som finns i gömman. Därför är det önskvärt att man tar i beaktandet rimliga förutsättningar för ett lyckat hittande av gömman då man grundar en gömma.

Underhållsansvar

Grundaren av gömman har alltid ansvaret för underhållet. Å andra sidan kommer det anteckningar över hittade gömmor till ägarens email där personer som hittat gömman berättar ifall det är behov av underhåll. Till exempel på grund av att gömman blivit blöt. Många utövare av Geocaching har underhållsmaterial med sig och gör vid behov små underhåll. Det tidigare nämnda Alberga FBK:s gömma har haft 1 000 besökare utan ett enda underhållsbesök. Det enkla genomförandet av gömman har fått mycket beröm av besökare som besökt gömman.

Bild på Alberga FBK:s gömma



Bilden tagen på insidan av ett soptak. Från motsatta hållet sett kan behållaren ej upptäckas.

Det är önskvärt att man slipar kanterna på brädorna. Då undviker besökaren att få stickor i fingrarna när behållaren tas fram.

Upptäckbarhet

Brandkårgömman grundas så att det är lätt, säkert samt att den under årets alla dagar är lätt att upptäckas.

Målsättningen är ju att få så många besökare som möjlig till dessa gömmor och att besökarna har nytta av säkerhetsinformationen.

Behållarens storlek

Behållare finns i olika storlekar.

Nano	Tjockleken som på en bläckpenna och ca. 1,5 cm lång
Micro = liten	Medicinburk eller i storlek med en behållare för filmrulle
Smal l= liten	0,4 - 0,5 liters behållare
Regular = stor	Över 1 liter
Other = annan	Storleken av behållaren är ingen av de ovannämnda, ej heller en behållare

Den önskvärda storleken på behållaren i dessa brandkårgömmor är small för att rymma ett tillräckligt stort anteckningsblock och blyertspenna. Som en del av geocaching hör också de så kallade Travelbugs (TB eller GC). Det är utövarna av geocaching som förflyttar dessa Travelbugs från gömma till gömma.

Behållarens innehåll

I behållaren bör finnas en kort beskrivning över geocaching som kan printas från nätet. En loggbok, penna och eventuellt en pennvässare. Man bör dock inte glömma Säkerhetsinformationen! Färdiga behållare finns att köpa på nätet. Vattentäta behållare och vattentåligt papper går att beställas från nätbutiken Kivenalla.

Svårighetsgrad (Difficulty)

Svårighetsgraden (1–5) definierar med vilken sannolikhet gömman upptäcks lätt och utan större svårigheter. Säkerhetsinformationens svårighetsgrad bör hållas låg i gömmor innehållande säkerhetsinformation, mellan 1 - 2.

Terrängutmaning (Terrain)

Terrängutmaningen (1-5) berättar om det behövs hjälpmedel eller om det krävs andra prestationer för att hitta gömman. Som till exempel om det krävs klättring, att ta sig fram krypande, dykarutrustning eller andra verktyg. Graden på terrängutmaningen bör även den hållas på låg nivå. På ettans nivå är gömman i princip lätt att nås från rullstol. Nivå 3 kräver redan att man klättrar eller att den är mera utmanande. I brandstations gömmorna är det önskvärt att hålla nivån på terrängutmaningen mellan 1 – 2.

Upptäckbarhet på vintern

Det är skäl att placera gömman på en plats där den går lätt att hitta även vintertid. I princip betyder det att behållaren är placerad ovanför snötäcket, minst en meter ovanför jordytan.

Stubbar och stenhögar är ej lämpliga gömställen för geogömmor som innehåller säkerhetsinformation. Det är skäl att planera en bra, hållbar och fungerande lösning på geogömmor.

Placering

Det är skäl att placera gömman på en plats där den ej stör den dagliga verksamheten på räddningsverket.

Gömman behöver ej heller vara placerad på själva tomten. Men att man från gömstället kan se platsen som presenteras i gömman.

Man bör ha tillstånd av tomtägaren för placering av behållaren. Det är skäl att i beskrivningen informera om att brandmännen är medvetna om gömman. Samt att sökandet är lätt trots den dagliga verksamheten på tomten.

Kamouflering (CAMO)

Det finns inga gränser för placering av dessa gömmor. Bara att använda sin uppfinnighet och kreativitet.

Gömman bör placeras på ett sådant ställe som tål vistelser. Ju mindre servicebesök desto bättre.

Fågelholken är ett allmänt gömställe i Finland. Man bör dock komma ihåg att täppa till öppningen till boet så att boet ej blir bebott.

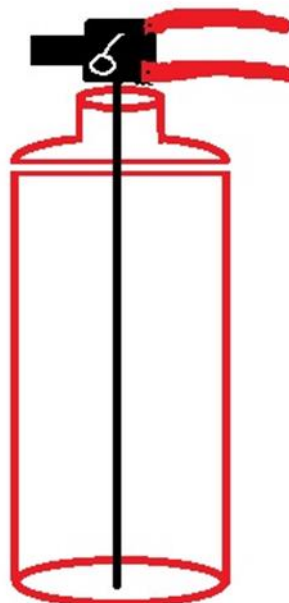
Bild på gömma i fågelholk. I dessa öppnas oftast botten, tak eller vägg



En handbrandsläckare kunde vara en intressant gömma för gömmor inom räddningstjänsten.

Ett projekt som denna kräver dock lite tid. En handsläckare vars botten öppnas av att splinten dras ut vore en finurlig gömma.

Teckning på en handbrandsläckargömma:



Beskrivning av gömman

Gömman beskriver en sak eller en plats. Västra Nylands räddningsverks gömma beskriver både räddningsverket samt själva brandstationen som är objektet i dessa gömmor. Som bilaga Alberga FBK:s beskrivning.

Den del som beskriver räddningsverket är den samma i brandkårgömmorna inom LUP området. Endast beskrivningen av placeringen på gömman ändras.

Exempel på Alberga FBK:S aktivitetstext

Testaa palovaroitin kerran kuukaudessa
Logatessasi kerro, koska viimeksi testasit palovaroittimen.

Chek your smoke detector each month.
While logging, please tell when you last pressed the test button.

Testa brandvarnaren varje månad.
När du loggar , berätta när du senast tryckte på testknappen.

Önskvärt är att texten i behållaren är skriven på tre språk som i texten ovan. Svenska, finska och engelska. I vissa delar av Finland kan det vara skäl att skriva även på samiska och ryska.

Hur komma igång med att grunda en gömma?

Börja med att välja en behållare som klarar vädret året om. För att underlätta starten av grundandet av brandkårgömman, har Västra Nyland Räddningsverk inskaffat behållare för både avtalsbrandkåren och de ordinariebrandstationerna. Geo behållare finns att köpa på nätet.

Några exemplar på butiker:

<http://www.kivenalla.fi/>

<http://www.geotukku.fi>

<http://www.varuste.net/>

1. Leta upp ett gömställe för behållaren i närheten av räddningsverket och göm den väl.
2. Välj enligt räddningsverkets riktlinjer en mission. Med andra ord en uppgift som har med säkerhet att göra. Det är bra att se över fördelningen av uppgifterna så att det finns tillräckligt av olika uppgifter på området. Exempel på uppgifter kommer som bilaga.
3. En av medlemmarna inom brandkåren som grundar geogömman registrerar sig som användare på sidan <http://geocaching.com/> . Det är en person som bör registrera gömmans ID nummer. Det är INTE tillåtet att registrera gömman i brandkårens namn.
4. Skriv en beskrivning över den egna brandstationen och följ anvisningarna från räddningsverket över presentationen av räddningsverket.
5. Skapa gömman och skriv in dess GPS koordinater på Geocaching webbsidorna. Detta steg gör du så långt att du godkänner allt som skrivits in. Själva beskrivningen på gömman kan i detta skede lämnas oavslutad och i ett senare skede fyllas i. Gå noggrant igenom att din gömma uppfyller alla krav innan du skickar in din cache (gömma) för godkännande.

6. Efter översyn av beskrivningen på din cache kommer den att offentliggöras för allmänheten. Din gömma blir synlig för allmänheten efter att den publicerats. Ägaren av gömman får ett meddelande om publikation till sin epost.
7. Uppföljning av besökare av gömman görs enligt instruktioner av räddningsverket eller minst en gång per år på sidan geocaching.com. Årsskiftet är en bra tidpunkt för detta. Besökarantalet antecknas sedan enligt räddningsverkets anvisningar i PRONTO.

Säkerhetsmeddelande

Som bilaga medföljer några exemplar på befintliga säkerhetsuppgifter. Det är bra att laminera uppgiftslapparna så att de tål slitage och fukt. Placera en lapp in i själva behållaren och försök fästa den andra på loggboken. Det gör inget om en och samma text finns på olika räddningsverks områden. För att behållarna inte endast innehåller informationsblad, så skulle det vara bra att försöka hitta på nya uppgifter som får besökarna aktiverade. Eller att de åtminstone vid loggning berättar om uppgiften. Önskvärt är att besökarna svarar något annat vid loggningen än bara ja, nej eller tack för gömman.

Nedan några exempel på anteckningar ur Alberga FBK:s geogömma som bär namnet " Palokunta naapurissa " / " Brandkår som granne "

"Nu när jag skriver svaret här hemma så är det fem minuter. Skulle jag ha skrivit svaret vid gömman på förmiddagen hade svaret varit ca sex månader" Tack för gömman och favo för påminnandet.

" Behållaren i gott skick. Måste erkänna att en brandvarnare fattas på övervåningen. Inte har jag kommit ihåg att testat de andra heller. Gömman en bra påminnare! Tftc

Uppföljning och mätning av effektivitet

På geocaching.com eller ceocaching.fi sidorna går det att följa upp hur aktiv gömman är. På dessa sidor antecknas besökarantalet. En tabell utarbetas för den årliga uppföljningen av gömman som räddningsverket har till sitt förfogande. I tabellen antecknar Räddningsverket information över sina egna gömmor samt antalet besökare. Besökarantalet kan antecknas i PRONTO en eller två gånger per år.

Geo ordlista

Resande, Travel bug (TB) , Geocoin (GC) = Varje resande har en unik nummer (ID nummer) och ofta förses dessa travel bugs med ett "uppdrag" av sin ägare. Resandes enda uppgift kan i all sin enkelhet vara att endast förflytta sig från gömma till gömma. Resande (travel bugs) förflyttas med hjälp av letarna. Resandes rörelse samt aktivitetsanteckningar sker på samma ställe på nätet som geogömmans besökare antecknas.

Bytessaker = små saker som i första hand är menade åt familjens minstingar. Principen med dessa bytessaker är att om du tar en sak från gömman skall du ersätta den med en ny av samma värde. Det tidigare nämnda får man dock ta med sig utan att ersätta den med en ny.

Loggning = Anteckning som görs i gästboken, loggboken vid besök vid gömman. Anteckningen som görs i loggboken är datum för besöket samt besökarens initialer. I den elektroniska anteckningen kan man anteckna mera om besöket vid behållaren.

TB in eller GC in = En resande lämnats i behållaren. Bokstäverna framför **in** ordet berättar vilken sorts resande lämnats.

TB out eller gc out = En resande tagits ur behållaren. Bokstäverna framför **out** ordet berättar vilken sorts resande det är fråga om.

TFTC = Thanks for this cache, tack för gömman

KK = Kiitos kätköstä, Tack för gömman

BYOP = bring your own pen, finns ingen penna i behållaren, ta egen penna med dej

Member = Basmedlem, betalar ej en årsavgift

Premium member = Medlem som betalar en årsavgift. Premium medlem får mera information och nytta av innehållet på hemsidorna. Grundaren till cachen kan bestämma att endast premium medlem kan hitta gömman.

FAVO = En Premium medlem har möjlighet att ge en " gilla" markering åt gömman. Det samlas gilla poäng för varje 10 gånger då gömman hittats.

Bilaga 1: Beskrivning över Alberga FBK:s gömma

Bilaga 2: Lista över exempel på uppgifter

Alberga FBK:s beskrivning

Helppo peruskätkö Leppävaaran paloaseman läheisyydessä.
Logataksesi kätkön, vastaa purkin- tai lokivihon kannessa olevaan kysymykseen!

Lätt grundgömma i närheten av Alberga brandstation.
För att logga gömman bör du besvara frågorna som finns på locket av behållaren eller på pärmen av loggboken!

Easy traditional cache near Leppävaara firestations.
To logg the cache, you have to answer the questions attached to the cache or attached to the logbook.

PALOKUNTA NAAPURISSA

Erikoista paikalle on, että viereisillä tonteilla on kaksi eri tavalla toimivaa palokuntaa, VPK ja pelastuslaitoksen paloasema, täydentäen toisiaan. Yhteistyö toimii erinomaisesti.

Piha-alueella liikkuvia palokuntalaisia ei tarvitse väistellä, he ovat tietoisia kätköstä ja kätköilijöistä, mutta jos paikalla on joku juhlatilaisuus, vieraita kannattaa väistää.

Leppävaaran asema (asema 11) valmistui vuonna 2007. Aseman on suunnitellut arkkitehti Markku Haaslahti arkkitehtitoimisto Kuttner Koy:stä.

Leppävaaran VPK (asema13) on perustettu vuonna 1925 ja se muutti nykyiseen paloasemarakennukseen 1989. VPK:ssa toimii hälytysosaston lisäksi nuoriso- ja järjestöosasto. Palokuntanaisosaston sijaan rakennuksessa toimii Leppävaaran VPK:n kannatusyhdistys Ry. Hälytysten merkinä vilkkuu tornin hipulla punainen valo. Ennen tekstiviestihälytyksiä, valo toimi merkinä keikasta ohi ajaville palomiehille.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos huolehtii pelastus- ja ensivastetoiminnasta sekä onnettomuuksien ehkäisystä 10 kunnan alueella: Espoossa, Hangossa, Inkoossa, Karkkilassa, Kauniaisissa, Kirkkonummella, Lohjalla, Raaseporissa, Siuntiossa ja Vihdissä. Päivittäisistä onnettomuuksista ja tulipaloista huolehtivat kellon ympäri valmiudessa olevat noin 60 henkilöä kahdellatoista vakinaisella paloasemalla.

Pelastuslaitoksen henkilöstön lisäksi alueella toimii vapaaehtoisista henkilöistä noin 40 sopimuspalokunnassa (VPK) sekä sivutoimiset sammutusmiehet Tenholassa ja Hangossa. Sopimuspalokuntiin kuuluvat noin 1 000 palokuntalaista huolehtivat osaltaan pelastusvalmiudesta ja turvallisuuskoulutuksesta.

BRANDKÅR SOM GRANNE

Speciellt med platsen är, att på samma tomt verkar två på olika sätt fungerande brandkårer, en FBK och det ordinarie räddningsverket som kompletterar varandra. Samarbetet mellan dessa två fungerar utmärkt.

Det finns ingen anledning att vara rädd för brandmän på området. De är medvetna om geogömmorna och letarna.

Alberga brandstation (station 11) är byggd år 2007. Den är planerad av arkitekt Markku Haaslahti, arkitektbyrå Kuttner Ky.

Alberga FBK är grundad 1925 och den nuvarande brandstationen är byggd 1989 (station 15). I byggnaden fungerar förutom FBK en ungdoms- och organisationsavdelning samt en understödsförening. I tornet blinkar ett rött ljus som tecken på en utryckning. Innan SMS tekniken togs i bruk var blinken avsedd för att kalla förbipasserande brandkårister till brandstationen.

Västra Nylands räddningsverk står för räddningsverksamheten, förstaresponstjänster och förebyggande av olyckor i 10 kommuner: Esbo, Grankulla, Hangö, Högfors, Ingå, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis. Ca 60 personer på tolv dygnet runt bemannade stationer sköter om de dagliga olyckor och bränder.

På Västra Nylands Räddningsverks område arbetar också ca 1 000 frivilliga brandkårister i ca 40 avtalsbrandkårer (FBK) och deltidsanställd personal i Tenala och Hangö. Dom deltar i beredskap och säkerhetsutbildning av räddningsverket.

FIRE STATION NEXT DOOR

A particular feature is, that on the neighboring lots there are differently based and acting fire units, a voluntary fire brigade and a station of the professional regional fire service, that complete one another. The co-operation between these two is outstanding.

There is no need to look out for firefighters that are moving at the yard. They are aware of the cache and the cachers.

Leppävaara fire station (station 11) was built in 2007. The station was designed by architect Markku Haaslahti from Arkkitehtitoimisto Kuttner Ky.

Leppävaara Voluntary Fire Brigade (station13) is founded in 1925. It's current fire station is built in 1989. In the building works beside the fire crew also a junior department and a section of supporting members. There is also a supporting association. As a sign of an emergency there is a blinking red beacon on the top of the tower. Before the SMS technics was put to use to transmit the turn out calls, the light was a call message to passing crew members.

The Länsi- Uusima Department for Rescue Services takes care of fire and rescue services and first respond in 10 municipal areas: Espoo, Hanko, Inkoo, Karkkila, Kauniainen, Kirkkonummi, Lohja, Raasepori, Siuntio and Vihti. Daily accidents and fires are handled by 60 people who are on constant stand by 24/7 in 12 permanent fire stations.

In addition to the personnel of the rescue department, there are volunteers from about 40 contract fire departments in the region and operation salaried fire men in Tenhola and Hanko. There are approximately 1 000 volunteer firemen working in voluntary fire departments who also take care of emergency preparedness and safety training.

Exempel på uppgifter

Test av brandvarnare
Antal brandvarnare
Byte av batterier i brandvarnaren
Brandvarnarens livslängd
Tvättmaskin, vattenskada
Diskmaskin, vattenskada
Öppen eld
Kyla, högläge, kompressionsförband
Trafiksäkerhet, eläköön.fi
Räddningsväg
Hemförsäkring
Bilens motorvärmakabel
Befolkningslarm, larmsignal
Adressnummer
112
Skarvsladdar
Spisbränder
Brandens utveckling
Förstahandssläckning
Rök i trapphuset
Första hjälpen-skåp i hemmet
FBK:s verksamhet
Förebyggande av anlagbrand
Grillning
Utrymning (räddningsplan)
Allemansskyldighet (skyldighet att hjälpa)